

**JAK 1 SELEKTIV INGIBITORINING REVMATOID ARTRIT
KASALLIGINING TURLI KINIK-RENTGENOLOGIK
BOSQICHLARIGA TA'SIRI**

Himoyat Miraxmedova

Toshkent tibbiyot akademiyasi

miraxmedovah@gmail.com

Sevara Muhammadieva

Toshkent tibbiyot akademiyasi

Abstract: Ushbu tadqiqot metotreksat (MT)ga yetarli javob bermagan revmatoid artrit bemorlarda selektiv JAK1 ingibitorini (JAK1SI) MT bilan birga qo'llashni baholadi. 48 haftalik sinovda bemorlar JAK1SI+MT, platsebo+MT yoki adalimumab+MT qabul qilishdi. JAK1SI platseboga nisbatan HAQ-DI, VAS og'riq ko'rsatkichlari, SF-36 indekslari va FACIT-charchoq ko'rsatkichlarida sezilarli yaxshilanishni ko'rsatdi. JAK1SI guruhidagi ko'proq bemorlar klinik ahamiyatli HAQ-DI yaxshilanishiga erishdi. Natijalar adalimumab bilan taqqoslanarli yoki undan ustun edi. 52 hafta davomida JAK1SI 4 mg MT'ga yetarli javob bermagan RA bemorlarda funksional holat, og'riq, hayot sifati va charchoqning tez va barqaror yaxshilanishini ta'minladi.

Keywords: Revmatoid artrit, JAK1 ingibitori, Bemorlar tomonidan xabar qilingan natijalar, Metotreksat, Adalimumab, HAQ-DI, VAS og'riq shkalasi, FACIT-charchoq

Maqsad. JAK 1 selektiv inhibitori (JAK 1SI), og'iz orqali qabu qilinadigan, kuchli, selektiv JAK1 inhibitori metotreksat (MT) bilan birgalikda MTga javob bermagan bemorlarda revmatoid artrit (RA) ning sezilarli simptomatik yengilligini ta'minladi. Biz JAK 1SI tadqiqotida bemorlarning hisobot natijalaridagi (PRO- patient reported outcomes) o'zgarishlarning chastotasi va yaqqolliqi haqidagi ma'lumotlarni taqdim etamiz.

Material va usullar. JAK 1SI sinovida faol RA bo'lgan bemorlar 48 (H48) hafta davomida JAK 1SI 4 mg + MT, platsebo (PBO) + MT yoki adalimumab (ADA) 40 mg + MT olganlar; PBO olgan bemorlar JAK 1SI 4 mg olish uchun H24 da (1:1) qayta randomizatsiya qilindi. PRO HAQ-DI, VAS og'riq ko'rsatkichlari va SF-36 va FACIT-fatigue (charchoq) ballarini o'z ichiga oladi. Har bir davolash guruhida boshlang' qiymatdagi (BQ) o'zgarishlari ma'lum bir vaqt oralig'ida H48 ga qadar baholandi. PBO guruhi bilan barcha JAK 1SI guruhlarida H24 gacha bo'lgan har bir vaqt nuqtasida BQdagi o'zgarishlarni solishtirish uchun aralash effektli model ishlatilgan. Minimal klinik jihatdan muhim farqga erishgan bemorlarning ulushini solishtirish uchun, ya'ni. H24 gacha bo'lgan har bir vaqt nuqtasida HAQ-DI TSI $\geq 0,22$ ni kamaytirish, PBO guruhi bilan barcha JAK 1SI guruhlarida logistik regressiya modeli ishlatilgan.

Natijalar. Randomizatsiya qilingan va davolangan 175 bemor orasida (63 JAK 1SI 4 mg+MT; 52 ADA+MT va 60 PBO+MT), 121 (70%) H48 davomida o'rganilayotgan dorini qabul qilgan. shu jumladan, H2 va H24 JAK 1SI olgan bemorlar PBO bilan solishtirganda HAQ-DI va VAS BQ ko'rsatkichlarida nominal sezilarli pasayishni ($p < 0,001$) ko'rsatdi. BQdagi yaxshilanish H52gacha saqlanib qoldi. H2 da bemorlarning sezilarli darajada katta qismi HAQ-DI JAK 1SI 4 mg guruhida (52,5%; $p < 0,001$) vs PBO (40,2%) erishgan. PBOga nisbatan bu foyda H24 gacha saqlanib qoldi va H12 dan H52 gacha HAQ-DI $\geq 0,22$ ga kamaygan bemorlarning nisbati JAK 1SI 4 mg guruhida $\geq 75,8\%$ ni tashkil etdi. JAK 1SI bilan davolash SF-36 jismoniy salomatlik indeksi (PCS; $p < 0,001$) va SF-36 ruhiy salomatlik indeksi (MCS; $p \leq 0,006$) uchun H4 va H12 da PBO ga nisbatan salomatlik bilan bog'liq hayot sifatini nominal sezilarli darajada oshirishni ta'minladi. Nominal sezilarli farqlar H24 da PCS SF-36 BQ o'zgarishi uchun ham kuzatildi. W4 ga kelib, 4mg dozada ham JAK 1SI olgan bemorlar FACIT-charchoq reytingida (charchoq) BQda PBOga nisbatan ($p < 0,001$) nominal sezilarli darajada o'rtacha o'zgarishlarga ega edi. JAK 1SI

guruhida H52gacha charchoqning pasayishi qayd etildi. Umuman olganda, JAK 1SI guruhlarida HAQ-DI, VAS skori va FACIT-charchoq (charchoq) ko'rsatkichlari bo'yicha BQ o'zgarishi vaqt nuqtalari bo'yicha ADA guruhidagi o'zgarish bilan kattaroq yoki solishtirish mumkin edi.

Xulosa. 52 hafta davomida 4mg dozada ham JAK 1SI terapiyasi RA bilan og'rigan bemorlarda platsebo bilan solishtirganda va MT terapiyasiga yomon javob bilan solishtirganda funktsional holat, og'riq, sog'liq bilan bog'liq hayot sifati va charchoqning tez va barqaror yaxshilanishini ta'minladi.